

Nr 1.

Av herr **Andersson, Nils**, och herr **Olsson, Karl Johan**, *angående revision av lagstiftningen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag.*

Vid 1938 års riksdag väcktes tvenne lika lydande motioner, nämligen av herrar Myrdal och Gärde i första kammaren och fröken Hesselgren m. fl. i andra kammaren, om viss ändring i Lagen den 22 juni 1923, innefattande bestämmelser angående kvinnas behörighet att innehava statstjänst eller annat allmänt uppdrag. Motionerna syftade till att bereda kvinnor tillträde till befattningar inom länsstyrelserna, med undantag av landsfogdetjänsterna.

Första lagutskottet avstyrkte ifrågavarande motioner, bl. a. under uttalande, att de av motionärerna åberopade förutsättningarna för en ändring i nämnda lags § 2 mom. 4 ej voro för handen. Emellertid förklarade utskottet, att det icke ställde sig principiellt avvisande mot kravet på större likställighet mellan man och kvinna vid befordran till statstjänst. Utskottet framhöll vidare, att den av motionärerna väckta frågan ej hade sådan aktualitet, att den borde upptagas till särskild behandling, utan borde anstå till den översyn av behörighetslagen i dess helhet, som förr eller senare torde visa sig nödvändig.

Inom utskottet hade sex reservanter ansett, att utskottet bort tillstyrka en skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om en allmän revision av 1923 års behörighetslag. Då detta yrkande gick längre än motionens, kom det ej under proposition i kamrarna, vilka beslöto bifalla utskottets avslagsyrkande.

Som av det anförda framgår, var även utskottsmajoriteten av den uppfattningen, att en revision av behörighetslagen torde vara nödvändig. När utskottsutlåtandet godkändes av riksdagen, torde man få antaga, att denna uppfattning även var riksdagens. Delade meningar torde sålunda endast kunna uppstå rörande tidpunkten för en sådan revision. Enligt undertecknades mening finns det ingen anledning att söka skjuta denna fråga på framtiden. Tiden torde få anses mogen för en reform, som ger kvinnorna större möjligheter att vinna tillträde till statstjänster. I vilken utsträckning dessa möjligheter böra vidgas torde böra bli föremål för närmare utredning. Där- om torde i varje fall råda enighet, att en sådan utredning bör syfta längre än vad motionärerna vid 1938 års riksdag tänkt sig.

Det kan ifrågasättas, om det över huvud taget behövs någon behörighetslagstiftning av detta slag. Även om det finnes tjänster, för vilka kvinnor ej lämpa sig, torde det icke föreligga anledning att principiellt utesluta kvinnan från rätten att innehava sådana tjänster. Det tillkommer — vilket också från flera håll framhölls i debatterna vid fjolårets riksdag — den myndig-

het, som har att tillsätta tjänsten, att pröva vilka som kunna vara lämpliga för densamma. Ett generellt förbud för drygt hälften av medborgarna att innehava vissa tjänster är ett underkännande av dessa myndigheters kompetens att verkställa en dylik prövning.

Att förekomsten av en dylik behörighetslagstiftning — fränsett dess praktiska betydelse — innebär en stor principiell orättvisa mot kvinnorna, torde man icke behöva diskutera. Det måste framstå som en kränkning av medborgarvärdet, att kvinnorna generellt förklaras ovärdiga att innehava tjänster, vilka kunna innehavas och väl även ibland innehavas av män, som äro mindre lämpliga eller vars lämplighet starkt kan sättas i fråga. Det enda riktiga torde vara, att dugligheten och lämpligheten för tjänsten bli avgörande, och icke könet,

En utredning av frågan om revision av behörighetslagen i dess helhet torde sålunda böra omfatta jämväl frågan om huruvida behörighetslagstiftningen över huvud taget bör upprätthållas.

Då tiden måste anses vara mogen för en reform på detta område och det icke kan finnas skäl att dröja med en utredning, som allmänt anses vara ofrånkomlig, få undertecknade sålunda föreslå,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en översyn av behörighetslagen i dess helhet, varvid även frågan om behörighetslagstiftningens slopande blir föremål för prövning, samt för riksdagen framlägga förslag, som denna utredning kan föranleda.

Stockholm den 12 januari 1939.

Nils Andersson,
Östersund.

K. J. Olsson,
Borås.
